

سومین کنگره ملی دستاوردهای علوم ورزشی و سلامت اولین کنگره ملی مدیریت راهبردی در ورزش

دانشگاه گیلان - منطقه آزاد انزلی - اداره کل ورزش و جوانان گیلان

۳۱ مرداد ۹۸

آدرس سایت: www.confsh.ir

شناسایی عوامل محدود کننده مشارکت ورزشی زنان با تاکید بر حضور تماشاچیان در رویدادهای ورزشی

سلماز عظیمیان^۱، مهدی اصفهانی*^۲، زهرا سادات میرزازاده^۳، عاطفه فرخنده رزگی^۴

۱- کارشناس ارشد، گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه بین المللی امام رضا(ع)، مشهد، خراسان رضوی، ایران

۲- استادیار، گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه بین المللی امام رضا(ع)، مشهد، خراسان رضوی، ایران (*نویسنده مسئول).

۳- استادیار، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، خراسان رضوی، ایران.

۴- کارشناس ارشد، گروه آسیب شناسی و حرکات اصلاحی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه گیلان، گیلان، ایران.

*Email: mahdisfh@gmail.com

چکیده

زمینه و هدف: هدف از مقاله حاضر شناسایی عوامل محدود کننده مشارکت ورزشی زنان به عنوان تماشاچیان رویدادهای ورزشی است.

روش کار: این پژوهش توصیفی-پیمایشی مبتنی بر مدل معادلات ساختاری می باشد. انتخاب نمونه با توجه به مطالعات برای جامعه نامحدود ۳۸۴ نفر از زنانی که در سال ۱۳۹۶ اوقات فراغت خود را جهت تماشای مسابقات فوتسال صرف کردند، تشکیل می دهند. برای ابزار پژوهش، پرسشنامه محقق ساخته ای طراحی شد که روایی آن از طریق تحلیل عاملی و پایایی آن با آلفا کرونباخ ۰/۸۲ برآورد گردید. داده ها با استفاده از روش های آمار توصیفی و استنباطی آزمون کرویت بارلت، آزمون تحلیل عاملی اکتشافی، تحلیل عاملی تاییدی، فریدمن و معادلات ساختاری از طریق نرم افزارهای SPSS22 و AMOS22 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته ها: نتایج نشان داد عوامل فرهنگی و دینی، اجتماعی، سیاسی/قانونی بروکراتیک، کالبدی، مدیریتی، خانوادگی و شخصی مهمترین عوامل محدود کننده حضور زنان در رویدادهای ورزشی هستند.

نتیجه گیری: با توجه به یافته ها لازم است که موانع یاد شده جهت مشارکت هرچه بیشتر بانوان روز به روز کمتر گردد تا شاهد حضور گسترده تر زنان در عرصه های ورزشی باشیم.

کلید واژه ها: مشارکت ورزشی، تماشاچیان ورزشی، عوامل محدود کننده، رویداد ورزشی.

سومین کنگره ملی دستاوردهای علوم ورزشی و سلامت

اولین کنگره ملی مدیریت راهبردی در ورزش

دانشگاه گیلان - منطقه آزاد انزلی - اداره کل ورزش و جوانان گیلان

۳۱ مرداد ۹۸

آدرس سایت: www.confsh.ir

۱. مقدمه:

ورزش یکی از مهمترین نهادهای جوامع مدرن صنعتی می باشد که بخش اعظم جمعیت هر کشوری به اشکال گوناگون با آن سرو کار دارند. همچنین به عنوان پدیده ای اجتماعی از مسائل مختلف جامعه تاثیر می پذیرد و گروه های مختلفی را به عنوان ورزشکار و تماشاگر زیر پوشش قرار می دهد. بین ورزش و جامعه رابطه متقابلی وجود دارد. جامعه شناسان در گذشته بیشتر به تأثیر جامعه بر ورزش تأکید می کردند مبنی بر اینکه ورزش بازتاب دهنده روابط اجتماعی و فرهنگ جامعه است. ولی در سال های اخیر محققان در پی آنند که تأثیر ورزش بر جامعه و اجتماع را که بعد دیگری از این ارتباط است، بررسی نمایند. از آنجا که عنصر فرهنگی و اجتماعی زندگی جمعی در عصر حاضر در معرض خطر و کمرنگ شدن قرار گرفته است، محققان در پی شناسایی عوامل تأثیرگذار بر تقویت این عناصر می باشند که پرداختن به ورزش می تواند یکی از عوامل مدنظر فوق باشد (۱).

یکی از اقشاری که توجه به ورزش در بین آنان به ویژه در جامعه ایران دارای اهمیت است ورزش زنان است. امروزه زنان در مقایسه با مردان آمار کمتری از مشارکت در فعالیت های ورزشی را دارا هستند و به همین دلیل مشکلات زیادی را در ارتباط با سلامت شان پیدا می کنند. با آنکه زنان گرایش بالایی به سایر روش های مدیریت بدن، مانند رژیم غذایی، مصرف مواد آرایشی و بهداشتی، داروهای افزایش و کاهش وزن و جراحی های زیبایی دارند، با توجه به وقت گیر بودن، گران بودن و عوارض جانبی این روش ها، امروزه ورزش و فعالیت جسمی می تواند فرصت مناسبی برای آنان باشد تا از عوارض و هزینه های این روش ها کاست. با این وجود در بسیاری از جوامع حتی جوامع توسعه یافته، فرصت های زنان برای مشارکت ورزشی کمتر از مردان می باشد. نرخ مشارکت زنان ایرانی نیز در فعالیت های ورزشی پایین است. در کشور ما دختران جوان به دلیل وجود عوامل محدود کننده مختلف در استفاده از امکانات ورزشی با مشکل جدی عدم تحرک مواجهند (۲).

در عصر حاضر، ورزش به عنوان ابزاری چند بعدی در حوزه های مختلف تاثیرات گسترده ای به جا می گذارد. امروزه ورزش در سلامت افراد، گذراندن اوقات فراغت سالم و بانشاط و لذتبخش، آموزش و پرورش به ویژه در نسل نوجوان، ایجاد روابط اجتماعی سالم در جامعه، پیشگیری از ابتلا به بیماریها، پیشگیری از بسیاری از مفاسد اجتماعی و انحرافات اخلاقی نقش خود را متجلی ساخته است.

اهمیت گذران اوقات فراغت زنان در ورزش به دلیل تأثیرات آن بر سلامت جامعه دارای اهمیت بسیاری است. از جمله فعالیت های مرتبط با ورزش می توان به تماشای مسابقات ورزشی اشاره کرد، جایی که هزاران نفر از افراد مشتاق گردهم می آیند. حضور اقشار گوناگون جامعه اعم از زن و مرد، پیر و جوان و نژادها و قومیت های مختلف، گواه این مدعا است. امروزه تماشاگران ورزشی درصد قابل توجهی از مصرف کنندگان ورزشی را تشکیل می دهند (۳).

با وجود نقش مهم ورزش در سلامت زنان، هنوز جامعه ی ایران به اهمیت و ضرورت حضور زنان بعنوان تماشاگران ورزشی، که سلامت افراد جامعه آینده درگرو سلامتی آنان است، پی نبرده است. به عبارت دیگر، عدم تحرک جسمانی دختران و بانوان یعنی محروم شدن بخش مهم جامعه از سلامتی و بهداشت جسمانی و روانی، شادابی و کارایی لازم، که بی شک لطمه های جبران ناپذیری برای کل جامعه به دنبال خواهد داشت. همچنین حضور زنان تماشاگر در رویدادهای ورزشی می تواند در پرکردن اوقات فراغت آنان در حوزه ورزش که یکی از حوزه های اجتماعی سالم محسوب می گردد، مؤثر واقع گردد. بنابراین ضرورت دارد تا مسئولان امر شرایط و زمینه های لازم را برای حضور بیشتر و فعالیت زنان در عرصه ی ورزش فراهم سازند.

سومین کنگره ملی دستاوردهای علوم ورزشی و سلامت اولین کنگره ملی مدیریت راهبردی در ورزش

دانشگاه گیلان - منطقه آزاد انزلی - اداره کل ورزش و جوانان گیلان

۳۱ مرداد ۹۸

آدرس سایت: www.confsh.ir

۲. روش کار:

تحقیق حاضر به لحاظ هدف از نوع کاربردی است و از نظر گردآوری اطلاعات، توصیفی-پیمایشی مبتنی بر مدل معادلات ساختاری می‌باشد. جامعه آماری این تحقیق را تمامی زنان حاضر در رویدادهای ورزشی لیگ برتر فوتسال کشور که در سال ۱۳۹۶-۱۳۹۷ در زمان فراغت در سالن های ورزشی واقع در شهرهای مشهد، تهران، کرمان، سیرجان، آبادان، رفسنجان و زنجان به عنوان تماشاچی حضور پیدا کرده اند، تشکیل می دهند. انتخاب نمونه با توجه به مطالعات برای جامعه نامحدود ۳۸۴ نفر برآورد گردیده است. بدین منظور تعداد ۴۰۰ پرسشنامه پس از کسب مجوزهای لازم توزیع شد که از این تعداد ۳۸۴ پرسشنامه قابل استفاده بود و مبنای تجزیه و تحلیل قرار گرفت. پرسشنامه ها پس از هماهنگی و کسب اجازه از مسئول فنی برگزار کننده مسابقات، در بین تماشاچیان توزیع و جمع آوری شدند. پرسشنامه محقق ساخته برگرفته از پژوهش های مقیمی (۱۳۸۹)، طالب پور (۱۳۹۵) و شانگ (۲۰۱۲) (۴، ۵ و ۶) مورد استفاده قرار گرفت و با توجه به مقیاس لیکرت، از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم (۵- موافقم -۴، بی نظر- ۳، مخالفم- ۲ و کاملاً مخالفم - ۱) تنظیم گردید. روایی صوری پرسشنامه توسط اساتید مدیریت ورزشی تایید شد و روایی محتوا و سازه از طریق تحلیل عاملی اکتشافی و تاییدی با ضریب ۰/۷ مورد بررسی قرار گرفت. پس از انجام مطالعه موردی روی ۳۰ نفر از آزمودنی ها پایایی پرسشنامه عوامل محدود کننده از طریق آلفای کرونباخ ۰/۸۲ برآورد شد. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها، از آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد، آمار توصیفی شامل میانگین درصد فراوانی در قالب جداول و نمودارها و آمار استنباطی شامل آزمون بارلت، تحلیل عاملی اکتشافی و تاییدی، فریدمن و معادلات ساختاری که با استفاده از نرم افزارهای SPSS و AMOS مورد بررسی قرار گرفت.

۳. یافته ها:

از تعداد کل ۳۸۴ آزمودنی حدود ۸۴ درصد آنها در دامنه سنی بین ۲۰ تا ۳۰ سال قرار داشتند و تقریباً ۷۹ درصد آنان متأهل بودند. سطح تحصیلات حدود ۶۷ درصد آنها، کمتر از دیپلم و دیپلم گزارش شد. همچنین ۴۴ درصد این افراد سابقه ورزشی بین یک تا سه سال داشتند و در مجموع ۸۹ درصد در فعالیت های مختلف ورزشی شرکت داشتند. حدود ۶۵ درصد از آزمودنی ها تعداد بازی های مشاهده شده را، یک تا سه بازی در سال گزارش کردند. پس از جمع بندی نظرات ارائه شده در پرسشنامه و مطالعات صورت گرفته تعداد ۴۲ گویه به شرح زیر به عنوان عوامل محدود کننده مشارکت ورزشی زنان انتخاب شد.

سومین کنگره ملی دستاوردهای علوم ورزشی و سلامت

اولین کنگره ملی مدیریت راهبردی در ورزش

دانشگاه گیلان - منطقه آزاد انزلی - اداره کل ورزش و جوانان گیلان

۳۱ مرداد ۹۸

آدرس سایت: www.confsh.ir

جدول ۱- عوامل محدود کننده مشارکت ورزشی بانوان

کد	عامل	ردیف	کد	عامل	ردیف
A22	خجالتی بودن	۲۲	A1	عدم اطلاع رسانی به زنان در مورد ورزش	۱
A23	عدم خود اعتمادی و خود باوری زنان	۲۳	A2	عدم حمایت دوستان و همراهی آنان جهت تماشای فعالیت‌های ورزشی	۲
A24	تعهدات خانوادگی	۲۴	A3	عدم حمایت مراکز آموزشی همانند دانشگاه از مسائل ورزشی زنان	۳
A25	مخالفت والدین و همسر با تماشای ورزش	۲۵	A4	عدم حمایت رسانه‌های جمعی از ورزش زنان و تبلیغات لازم در این زمینه	۴
A26	عدم حضور اعضای خانواده جهت تماشای مسابقات	۲۶	A5	عدم توجه مسئولان به ورزش زنان	۵
A27	وضعیت اقتصادی خانواده	۲۷	A6	نبود الگوهای موفق ورزش زنان در جامعه	۶
A28	مراقبت از فرزند و وظایف خانه داری	۲۸	A7	رعایت شئونات اسلامی و حفظ حجاب	۷
29	ترس والدین از افت تحصیلی دختران	۲۹	A8	وجود فرهنگ مرد محوری در جامعه ورزش	۸
A30	کمبود وسایل نقلیه و حمل و نقل مخصوص زنان	۳۰	A9	مزاحمت از جانب دیگران در مسیر رفت و برگشت	۹
A31	نامناسب بودن وقت مسابقات ورزشی برای بانوان	۳۱	A10	نگرانی از نگرش منفی دیگران	۱۰
A32	عدم سرمایه گذاری لازم در توسعه اماکن ورزشی جهت تماشای مسابقات	۳۲	A11	ترس از آسیب رسیدن به اعتقادات مذهبی	۱۱
A33	طراحی نامناسب ورزشگاه ایرانی جهت حضور بانوان	۳۳	A12	وجود تفکر تأثیرات منفی ورزش بر ظاهر زنانه	۱۲
A34	عدم وجود امنیت برای بانوان در فضاهای ورزشی	۳۴	A13	سنت‌ها و عرف حاکم بر جامعه	۱۳
A35	عدم وجود ثبات ساختاری در ورزش زنان	۳۵	A14	عدم آگاهی زنان از فواید ورزش به دلیل عدم وجود فرهنگ سازی در جامعه	۱۴
A36	وجود رابطه در تصدی گری پست‌های مدیریتی در ورزش زنان	۳۶	A15	عدم توجه به آموزش از سنین پایه در مدارس و آموزشگاه‌ها	۱۵
A37	مستقل نبودن تشکیلات بخش بانوان	۳۷	A16	تعارض مبانی عقایدی و مبانی فنی - تکنیکی ورزش زنان	۱۶
A38	فقدان قدرت کافی زنان در فدراسیون‌ها	۳۸	A17	کمبود وقت زنان به علت مشغله زیاد کاری	۱۷
A39	وجود بیش از حد سلسه مراتب قدرت در ورزش زنان	۳۹	A18	کمبود علاقه جهت تماشای مسابقات	۱۸
A40	استفاده نکردن از مدیران متخصص خانم در امور مدیریتی مربوطه به ورزش بانوان	۴۰	A19	نداشتن انگیزه لازم جهت تماشای مسابقات	۱۹
A41	بی توجهی به برنامه‌های بلند مدت	۴۱	A20	عدم مهارت‌های لازم	۲۰
A42	نبود قانون مشخصی در زمینه ورود زنان به استادیوم‌ها	۴۲	A21	تنبلی و بی حوصلگی جهت تماشای مسابقات	۲۱

سومین کنگره ملی دستاوردهای علوم ورزشی و سلامت اولین کنگره ملی مدیریت راهبردی در ورزش

دانشگاه گیلان - منطقه آزاد انزلی - اداره کل ورزش و جوانان گیلان

۳۱ مرداد ۹۸

آدرس سایت : www.confsh.ir

جدول ۲- واریانس تبیین شده عوامل محدودکننده مشارکت ورزشی بانوان

واریانس	کد	عامل	واریانس	کد	عامل
۰/۳۵۳	A22	خجالتی بودن	۰/۵۶۶	A1	عدم اطلاع رسانی به زنان در مورد ورزش
۰/۶۱۲	A23	عدم خود اعتمادی و خود باوری زنان	۰/۵۹۱	A2	عدم حمایت دوستان و همراهی آنان جهت تماشای فعالیت‌های ورزشی
۰/۷۷۱	A24	تعهدات خانوادگی	۰/۵۰۶	A3	عدم حمایت مراکز آموزشی همانند دانشگاه از مسائل ورزشی زنان
۰/۶۵۲	A25	مخالفت والدین و همسر با تماشای ورزش	۰/۵۶۴	A4	عدم حمایت رسانه‌های جمعی از ورزش زنان و تبلیغات لازم در این زمینه
۰/۵۹۲	A26	عدم حضور اعضای خانواده جهت تماشای مسابقات	۰/۶۶۷	A5	عدم توجه مسئولان به ورزش زنان
۰/۵۲۲	A27	وضعیت اقتصادی خانواده	۰/۵۴۱	A6	نبود الگوهای موفق ورزش زنان در جامعه
۰/۵۹۴	A28	مراقبت از فرزند و وظایف خانه داری	۰/۵۲۴	A7	رعایت شئون اسلامی و حفظ حجاب
۰/۳۵۴	A29	ترس والدین از افت تحصیلی دختران	۰/۶۴۵	A8	وجود فرهنگ مرد محوری در جامعه ورزش
۰/۵۱۴	A30	کمبود وسایل نقلیه و حمل و نقل مخصوص زنان	۰/۷۳۳	A9	مزاحمت از جانب دیگران در مسیر رفت و برگشت
۰/۶۲۷	A31	نامناسب بودن وقت مسابقات ورزشی برای بانوان	۰/۷۵۰	A10	نگرانی از نگرش منفی دیگران
۰/۵۷۲	A32	عدم سرمایه گذاری لازم در توسعه اماکن ورزشی جهت تماشای مسابقات	۰/۵۲۱	A11	ترس از آسیب رسیدن به اعتقادات مذهبی
۰/۳۳۹	A33	طراحی نامناسب ورزشگاه ایرانی جهت حضور بانوان	۰/۷۲۸	A12	وجود تفکر تأثیرات منفی ورزش بر ظاهر زنانه
۰/۶۳۹	A34	عدم وجود امنیت برای بانوان در فضاهای ورزشی	۰/۵۱۸	A13	سنت‌ها و عرف حاکم بر جامعه
۰/۵۷۲	A35	عدم وجود ثبات ساختاری در ورزش زنان	۰/۵۴۳	A14	عدم آگاهی زنان از فواید ورزش به دلیل عدم وجود فرهنگ سازی در جامعه
۰/۶۳۹	A36	وجود رابطه در تصدی گری پست‌های مدیریتی در ورزش زنان	۰/۶۰۷	A15	عدم توجه به آموزش از سنین پایه در مدارس و آموزشگاه‌ها
۰/۵۸۹	A37	مستقل نبودن تشکیلات بخش بانوان	۰/۳۷۱	A16	تعارض مبانی اعتقادی و مبانی فنی- تکنیکی ورزش زنان
۰/۵۶۱	A38	فقدان قدرت کافی زنان در فدراسیون‌ها	۰/۵۸۵	A17	کمبود وقت زنان به علت مشغله زیاد کاری
۰/۳۴۲	A39	وجود بیش از حد سلسه مراتب قدرت در ورزش زنان	۰/۵۳۶	A18	کمبود علاقه جهت تماشای مسابقات
۰/۵۷۱	A40	استفاده نکردن از مدیران متخصص خانم در امور مدیریتی مربوطه به ورزش بانوان	۰/۵۲۴	A19	نداشتن انگیزه لازم جهت تماشای مسابقات
۰/۵۱۶	A41	بی توجهی به برنامه‌های بلند مدت	۰/۵۶۶	A20	عدم مهارت‌های لازم
۰/۵۹۴	A42	نبود قانون مشخصی در زمینه ورود زنان به استادیوم‌ها	۰/۵۰۳	A21	تنبلی و بی حوصلگی جهت تماشای مسابقات

سومین کنگره ملی دستاوردهای علوم ورزشی و سلامت اولین کنگره ملی مدیریت راهبردی در ورزش

دانشگاه گیلان - منطقه آزاد انزلی - اداره کل ورزش و جوانان گیلان

۳۱ مرداد ۹۸

آدرس سایت: www.confsh.ir

نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد که از ۴۲ عامل بررسی شده در این پژوهش عامل‌های زیر دارای واریانس تبیین شده مناسبی نبوده (کمتر از ۰/۵) و بنابراین حذف می‌گردند:

A16: تعارض مبانی اعتقادی و مبانی فنی - تکنیکی ورزش زنان

A22: خجالتی بودن

A29: ترس والدین از افت تحصیلی دختران

A33: طراحی نامناسب ورزشگاه ایرانی جهت حضور بانوان

A39: وجود بیش از حد سلسله مراتب قدرت در ورزش زنان

در ادامه برای تعیین تعداد عامل‌ها از مقدار ویژه کمک می‌گیریم. حداقل مقدار ویژه برای انتخاب عامل‌های نهایی مقدار ۱ هست که ۱۲ تا از مولفه‌های جدول فوق داری مقدار ویژه بیشتر از ۱ هستند. بنابراین برای تلخیص بیشتر مولفه‌ها در این تحقیق مقدار ویژه بالاتر از ۲ مد نظر قرار گرفته است.

جدول ۳- مجموع واریانس تبیین شده عوامل محدود کننده مشارکت ورزشی بانوان

درصد واریانس تجمعی	درصد واریانس تبیین شده	مقدار ویژه	عناصر یا عامل‌های استخراج شده
۱۳,۱۲۱	۱۳,۱۲۱	۵,۵۱۱	۱
۲۱,۴۸۳	۸,۳۶۲	۳,۵۱۲	۲
۲۸,۷۶۲	۷,۲۷۹	۳,۰۵۷	۳
۳۵,۲۷۳	۶,۵۱۱	۲,۷۳۴	۴
۴۰,۷۲۷	۵,۴۵۴	۲,۲۹۱	۵
۴۵,۹۹۸	۵,۲۷۱	۲,۲۱۴	۶
۵۱,۰۰۴	۵,۰۰۶	۲,۱۰۳	۷

نتایج جدول فوق نشان می‌دهد که ۷ عامل به تنهایی می‌تواند ۵۱/۰۰۴ درصد واریانس تمامی متغیرهای پژوهش را تبیین کنند. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی حضور ۷ عامل را بعنوان عوامل محدود کننده مشارکت ورزشی بانوان طبق جدول شماره ۴ گزارش کرد:

جدول ۴- عوامل محدود کننده مشارکت ورزشی بانوان

ردیف	نام مولفه	شماره گویه
۱	موانع اجتماعی	۱-۶
۲	موانع فرهنگی - دینی	۷-۱۵
۳	موانع شخصی	۲۳, ۱۷-۲۱
۴	موانع خانوادگی	۲۴-۲۸
۵	موانع کالبدی	۳۴, ۳۰-۳۲
۶	موانع سیاسی / قانونی بروکراتیک	۳۵-۳۸
۷	موانع مدیریتی	۴۰-۴۲

سومین کنگره ملی دستاوردهای علوم ورزشی و سلامت اولین کنگره ملی مدیریت راهبردی در ورزش

دانشگاه گیلان - منطقه آزاد انزلی - اداره کل ورزش و جوانان گیلان

۳۱ مرداد ۹۸

آدرس سایت: www.confsh.ir

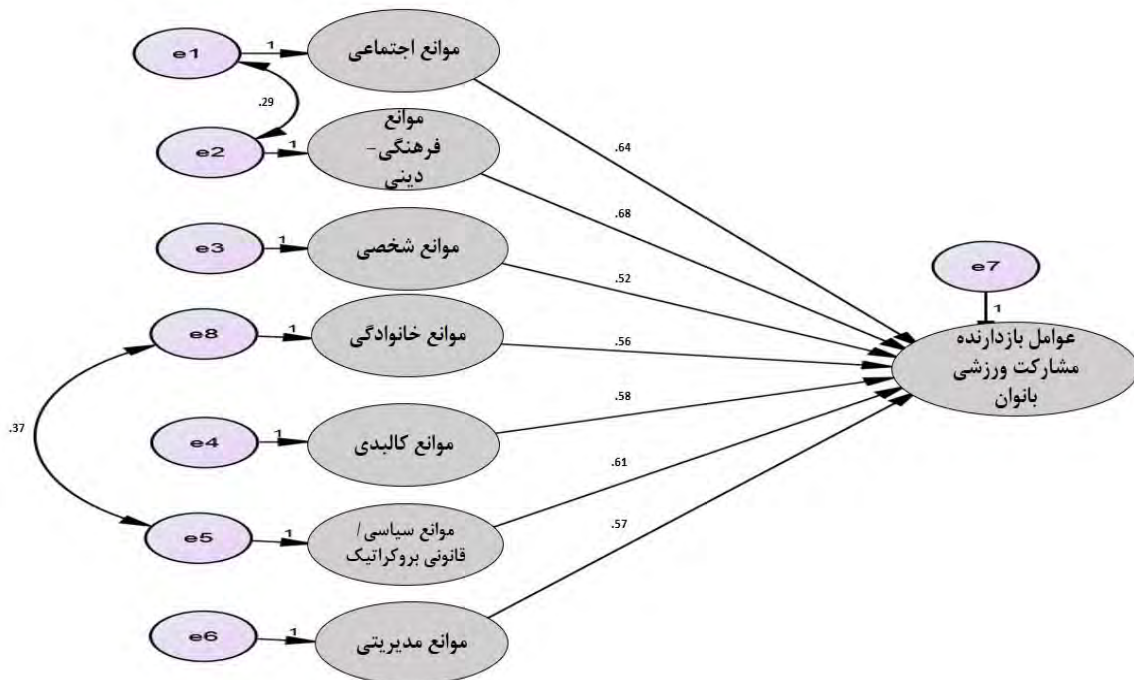

در ادامه جهت حصول اطمینان از داده‌های استخراجی از تحلیل عاملی اکتشافی از روش مدل معادلات ساختاری (تحلیل عاملی تأییدی) استفاده شد که نتایج به شرح جدول ۵ گزارش می‌گردد:

جدول ۵- شاخص‌های برازندگی مدل عوامل محدود کننده مشارکت ورزشی بانوان

نام شاخص	مقدار	بازه قابل قبول	نتیجه
نسبت کای اسکوئر بر درجه آزادی (χ^2/df)	۲/۸۸	کمتر از ۳	قابل قبول
شاخص ریشه میانگین مربعات خطا (RMSEA)	۰/۰۸۶	خوب: کمتر از ۰/۰۸ متوسط: ۰/۰۸ تا ۱	قابل قبول
شاخص برازش تطبیقی (CFI)	۰/۹۱	بیشتر از ۰/۹۰	قابل قبول
شاخص نیکویی برازش (GFI)	۰/۹۲	بیشتر از ۰/۹۰	قابل قبول
شاخص نیکویی برازش اصلاح شده (AGFI)	۰/۸۴	بیشتر از ۰/۸۰	قابل قبول

با توجه به شاخص‌های کمی ارائه شده در جدول فوق می‌توان نتیجه گرفت که مدل نهایی پژوهش از برازش مناسبی برخوردار است.

شکل ۱- مدل تحلیل عاملی عوامل محدود کننده مشارکت ورزشی بانوان در حالت T

سومین کنگره ملی دستاوردهای علوم ورزشی و سلامت

اولین کنگره ملی مدیریت راهبردی در ورزش

دانشگاه گیلان - منطقه آزاد انزلی - اداره کل ورزش و جوانان گیلان

۳۱ مرداد ۹۸

آدرس سایت: www.confsh.ir

دانشگاه گیلان

وزارت ورزش و جوانان گیلان

سازمان ورزش و جوانان

وزارت ورزش و جوانان

وزارت سلامت و جوانان

International Sports Club of Gilan

وزارت ورزش و جوانان

وزارت ورزش و جوانان

۴. بحث و نتیجه گیری:

تحلیل های انجام شده روی ۷ عامل بدست آمده در تحقیق حاضر نشان داد که به ترتیب موانع فرهنگی- دینی، موانع اجتماعی، موانع سیاسی/ قانونی/ بروکراتیک، موانع کالبدی، موانع مدیریتی، موانع خانوادگی، موانع شخصی بعنوان عوامل محدود کننده مشارکت ورزشی بانوان شناخته شدند. این نتایج با نتایج تحقیقات خان محمدی (۱۳۹۶) و ابادری (۱۳۹۰) همخوانی دارند. خان محمدی (۱۳۹۶) در پژوهشی با عنوان نگرشی جامعه شناختی به موانع مشارکت زنان در فعالیتهای ورزشی به این نتیجه رسید که علاوه بر نبود امکانات، بی انگیزگی بانوان در فعالیتهای ورزشی، یا نبود همراه و مکانهای ورزشی برای بانوان، مجموعه ای از عوامل فرهنگی- اجتماعی نیز در این مورد دخیل اند (۷). کلیشه های جنسیتی که زن موجودی ضعیف و ناتوان است، فیزیولوژی زن مناسب ورزش نمی باشد و زنان باید به کارهای خانه برسند از جمله موانع اجتماعی است. در سویی دیگر وی معتقد بود یادگیری نقشهای جنسیتی، وجود ساختار قدرت و تقسیم کار نابرابر در جوامع، تعریف نقشهای زن و مرد در جامعه براساس ساختار مرد سالارانه، برتری مردان در دستیابی به قدرت و منزلت از جمله عوامل جامعه شناختی موثر بر عدم مشارکت زنان در فعالیتهای ورزشی است. همچنین ابادری و همکارانش (۱۳۹۰) موانع دانش آموزان دختر شهر مشهد برای شرکت در فعالیتهای ورزشی را شناسایی کردند که موانع اقتصادی و تسهیلاتی از مهمترین مشکلات به شمار می آمدند و موانع شخصی، فرهنگی و خانوادگی در درجات بعدی قرار داشتند (۸).

وجود عوامل محدود کننده به معنی عدم شرکت در فعالیتهای ورزشی نیست بلکه افراد علیرغم وجود عوامل محدود کننده سعی می کنند تا در فعالیتهای مورد علاقه خود شرکت کنند. درصد زیادی از زنان جامعه نمونه (۸۹٪) با وجود عوامل محدود کننده، در فعالیتهای ورزشی مشارکت کردند. تنها تعداد درصد کمی از زنان جامعه (۱۱٪) به علت وجود عوامل محدود کننده در ورزش شرکت نمی کنند. پس نظریه جکسون (۱۹۹۱) در مورد اینکه همواره عوامل محدود کننده به معنی عدم مشارکت نیست، نتایج تحقیق حاضر را تأیید می کند (۹). جکسون معتقد است که افراد در زمان مواجهه با عوامل محدود کننده به سه صورت عکس العمل نشان می دهند. افراد یا پاسخ دهنده های غیر فعال هستند که طبق نتایج تحقیق حاضر افرادی هستند که اصلاً ورزش نمی کنند و یا به پاسخ دهنده های فعال می باشند که عبارت از افرادی هستند که علیرغم وجود عوامل محدود کننده با دفعات تکرار زیاد در فعالیتهای ورزشی شرکت می کنند و بالاخره سعی کنندگان، آن دسته از افراد این تحقیق را شامل می شود که با دفعات کم در فعالیتهای ورزشی شرکت می کنند و با توجه به نتایج پژوهش حاضر موانع اجتماعی یکی از موانعی است که حضور زنان در رویدادهای ورزشی را کم رنگ می نماید. بنابر این عواملی همچون عدم اطلاع رسانی به زنان در مورد ورزش، عدم حمایت دوستان و همراهی آنان بعنوان تماشاچی فعالیتهای ورزشی، عدم حمایت مراکز آموزشی همانند دانشگاه از مسائل ورزشی زنان، عدم حمایت رسانه های جمعی از ورزش زنان و تبلیغات لازم در این زمینه و عدم حمایت اجتماعی در مورد تماشاگران ورزشی زن را می توان بعنوان عواملی که مانع حضور این افراد در عرصه های ورزشی می گردند برشمرد.

در تحقیق حاضر مهمترین مانع در مشارکت ورزشی زنان، موانع دینی و فرهنگی گزارش شد که البته با توجه به مذهب کشور ما و عوامل فرهنگی از قبیل رعایت شئون اسلامی و حفظ حجاب، وجود فرهنگ مرد محوری در جامعه ورزش، تعارض مبانی اعتقادی و مبانی فنی- تکنیکی ورزش زنان، ترس از آسیب رسیدن به اعتقادات مذهبی، وجود تفکر تأثیرات منفی ورزش بر ظاهر زنانه، سنتها و عرف حاکم بر جامعه، وجود این مانع بعنوان مهمترین عامل محدود کننده بر سر راه مشارکت ورزشی زنان را تأیید می کند. دومین مانع مهم در مشارکت ورزشی زنان عامل اجتماعی معرفی شد. مواردی از قبیل عدم اطلاع رسانی به زنان در مورد ورزش، عدم حمایت دوستان و همراهی آنان جهت تماشاچی فعالیتهای ورزشی، عدم حمایت مراکز آموزشی همانند دانشگاه از مسائل ورزشی زنان، عدم حمایت رسانه های جمعی از ورزش زنان و تبلیغات لازم در این زمینه، عدم توجه مسئولان به ورزش زنان و نبود الگوهای موفق ورزش زنان در جامعه است که می تواند سبب محدود شدن حضور زنان در ورزشگاهها شود.

موانع دیگری از قبیل موانع سیاسی قانونی و مدیریتی نیز شناسایی گردید که از آن جمله می توان به عوامل استفاده نکردن از مدیران متخصص خانم در امور مدیریتی مربوطه به ورزش بانوان، نبود قانون مشخصی در زمینه ورود زنان به استادیومها، وجود بیش از حد سلسه مراتب قدرت در ورزش زنان، عدم وجود امنیت برای بانوان در فضاهای ورزشی، عدم وجود ثبات ساختاری در ورزش زنان، مستقل نبودن

سومین کنگره ملی دستاوردهای علوم ورزشی و سلامت اولین کنگره ملی مدیریت راهبردی در ورزش

دانشگاه گیلان - منطقه آزاد انزلی - اداره کل ورزش و جوانان گیلان

۳۱ مرداد ۹۸

آدرس سایت: www.confsh.ir

تشکیلات بخش بانوان، وجود رابطه در تصدی گری پست‌های مدیریتی در ورزش زنان، عدم سرمایه گذاری لازم در توسعه اماکن ورزشی جهت تماشای مسابقات و فقدان قدرت کافی زنان در فدراسیون‌ها می‌توان اشاره نمود. موانع شخصی و خانوادگی نیز از قبیل مخالفت والدین و همسر با تماشای ورزش، مراقبت از فرزند و وظایف خانه داری، ترس والدین از افت تحصیلی دختران، وضعیت اقتصادی خانواده، خجالتی بودن، عدم خود اعتمادی و خود باوری زنان، تنبلی و بی حوصلگی جهت تماشای مسابقات، نداشتن انگیزه لازم جهت تماشای مسابقات، کمبود وقت زنان به علت مشغله زیاد کاری می‌تواند سبب حضور ضعیف زنان در عرصه‌های ورزشی گردد.

با توجه به نتایج این مقاله پیشنهاد می‌شود که شرایطی فراهم گردد تا با غلبه بر عوامل محدود کننده در چهارچوب فرهنگی و ملی حضور زنان تماشاگر در این رویدادها به عنوان حرکتی مثبت و مفید قلمداد شود و انگیزه لازم را در جهت تمایل زنان به تماشای رویدادهای ورزشی ایجاد نمایند. مسئولین و مدیران کشور باید تدابیری اتخاذ نمایند تا این موانع را به حداقل رسانده و زمینه حضور حداکثری بانوان در رویدادهای ورزشی را فراهم سازند.

۵. منابع:

1. آفرینش خاکی، آ.، تندنویس ف، مظفری س. ا. مقایسه دیدگاه‌های اعضای هیئت علمی، مربیان، ورزشکاران و مدیران در مورد چگونگی توسعه ورزش همگانی، نشریه علوم حرکتی و ورزش، ۱۳۸۴؛ (۵)، ۲۲-۱.
2. موتمنی ع، همتی ا، مرادی ه. شناسایی و اولویت بندی موانع پیش روی بانوان در انجام فعالیت‌های ورزشی، مطالعات مدیریت ورزشی، ۱۳۹۳؛ ۶(۲۴)، ۱۳۰-۱۱۱.
3. احمدی ف، رضانی نژاد ر، برومند م، قادری ن. بررسی عوامل موثر بر حضور تماشاگران زن در استادیوم های ورزشی ایران. اولین همایش تحولات علوم ورزشی در حوزه سلامت، پیشگیری و قهرمانی، قزوین، دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)، اردیبهشت ۱۳۹۵، ۱۳۳-۱۲۰.
4. مقیمی س. م. عوامل موثر بر رشد و توسعه شرکت های خانوادگی استان تهران: پژوهشی در دو صنعت نساجی و نفت، علوم مدیریت ایران، ۱۳۸۹؛ ۵(۱۸)، ۱۰۴-۷۷.
5. طالب پور م، صاحبکاران م، مصلی نژاد م، رجبی م. بررسی مقایسه ای عوامل موثر بر نهادینه سازی ورزش در بین دانشجویان (مطالعه موردی دانشگاه فردوسی مشهد)، مجله پژوهش در ورزش تربیتی، ۱۳۹۵؛ ۴(۱۱)، ۷۰-۵۵.
6. Shang Ya T., Liao Chu M., Gill Diane L. Sport gender ideology, past contact experiences and attitudes toward sexual minority athletes in Taiwan. Asian Women. 2012; 28(3): 31-51.
7. خان محمدی س. نگرشی جامعه شناختی به موانع مشارکت زنان در فعالیت‌های ورزشی. همایش ملی علوم انسانی، تهران، شرکت توسعه دانش فرزندگان، ۱۳ بهمن ۱۳۹۶، ۲۰۵-۲۱۳.

سومین کنگره ملی دستاوردهای علوم ورزشی و سلامت اولین کنگره ملی مدیریت راهبردی در ورزش

دانشگاه گیلان - منطقه آزاد انزلی - اداره کل ورزش و جوانان گیلان

۳۱ مرداد ۹۸

آدرس سایت : www.confsh.ir

سازمان منطقه آزاد انزلی

وزارت ورزش و جوانان
سازمان منطقه آزاد انزلی

مركز سلامت وزارت ورزش و جوانان

وزارت ورزش و جوانان
سازمان منطقه آزاد انزلی

دانشگاه گیلان

8. اباذری ی، شریعتی س، فرجی م. فرا روایت تمدن یا فرایند تمدن ها؟ خوانشی از پروبلماتیک فرهنگ- تمدن. تحققات فرهنگی ایران، ۱۳۹۰؛ ۴(۲)، ۱۹-۱.

9. Jackson E. L. Searle M. S. Recreation non-participation: variable related to the desire for new recreational activities. Recreation Research Review, 1991; 10(2): 5-12.